

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2023/28 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2025/80

Karar Tarihi : 6/11/2025

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE ve Yılmaz AKÇİL'in katılımlarıyla 7/3/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

B. Esas incelemenin yapılması için Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir ve gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Adalet ve Kalkınma Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2022 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığınca hazırlanıp Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa'nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerden Partinin 2022 yılı gelirleri toplamı 585.663.876,57 TL, bir önceki yıldan devreden nakit ve alacaklar toplamı 153.184.928,84 TL, yıl sonu borç toplamı 177.001.334,12 TL olmak üzere gelir genel toplamının 915.850.139,53 TL; 2022 yılı giderleri toplamı 738.557.234,52 TL, geçen yıldan devreden borç toplamı 28.486.137,27 TL, gelecek yıla devreden nakit ve alacaklar toplamı 148.806.767,74 TL olmak üzere gider genel toplamının 915.850.139,53 TL olduğu anlaşılmıştır.

5. Partinin 2022 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2022 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 382.437.976,13 TL olup bu tutarın 1.005.000 TL'si satış gelirlerinden, 22.083.496,51 TL'si Partinin mal varlığı gelirlerinden, 280.278.531,12 TL'si devlet yardımlarından, 1.693.634,50 TL'si sair gelirlerden, 77.377.314 TL'si bağış ve yardımlardan oluşmaktadır. Parti Genel Merkezinin önceki yıldan devreden nakit ve alacak toplamının 135.413.030,49 TL, yılsonundaki borç toplamının ise 156.060.539,47 TL olduğu anlaşılmıştır.

7. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Partinin il örgütlerinin gelirleri toplamı 203.225.900,44 TL olup bu tutarın 46.070 TL'si üye giriş aidatından, 5.252.614,54 TL'si üye yıllık aidatından, 1.301.600 TL'si satış gelirlerinden, 73.815.000 TL'si genel merkez yardımlarından, 1.210.093,37 TL'si parti mal varlığı gelirlerinden, 4.663.299,80 TL'si sair gelirlerden ve 116.937.222,73 TL'si bağış ve yardımlar toplamından oluşmaktadır. Parti il örgütlerinin bir önceki yıldan devreden nakit ve alacaklar toplamının 17.771.898,35 TL, yıl sonu borç toplamının ise 20.940.794,65 TL olduğu anlaşılmıştır.

9. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 531.179.915,40 TL olup bu tutarın 60.363.686,75 TL'si personel giderlerinden, 9.858.637,31 TL'si kira giderlerinden, 2.853.662,06 TL'si haberleşme giderlerinden, 2.191.710,21 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 16.049.359,27 TL'si ısıtma aydınlatma ve temizlik giderlerinden, 6.853.760,85 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 73.815.000 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 19.957.072,50 TL'si seyahat giderlerinden, 9.088.545,38 TL'si taşıma vasıta giderlerinden, 166.199.517,06 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 1.283.855,18 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 12.681.299,20 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden ve 149.983.809,63 TL'si sair giderler toplamından oluşmaktadır. Parti Genel Merkezinin önceki yıldan kalan borç toplamının 11.119.469,63 TL, gelecek yıla devreden nakit ve alacak toplamının ise 131.612.161,06 TL olduğu anlaşılmıştır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Partinin il örgütlerinin giderleri toplamı 207.377.319,12 TL olup bu tutarın 41.674.080,40 TL'si personel giderlerinden, 29.933.699,88 TL'si kira giderlerinden, 6.991.883,08 TL'si haberleşme giderlerinden, 3.921.706,14 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 22.780.818,43 TL'si ısıtma, aydınlatma, temizlik giderlerinden, 39.298.236,48 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 3.912.684,09 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 4.537.987,98 TL'si seyahat giderlerinden, 9.265.770,91 TL'si taşıma vasıta giderlerinden, 6.639.310,27 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 16.276.651,23 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 1.329.078,57 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden ve 20.815.411,66 TL'si sair giderler toplamından oluşmaktadır. Parti il örgütlerinin önceki yıldan kalan borç toplamının 17.366.667,64 TL, gelecek yıla devreden nakit ve alacaklar toplamının ise 17.194.606,68 TL olduğu anlaşılmıştır.

13. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

14. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2022 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde 10.637.000 TL tutarında bina alım gideri, 20.021.716,78 TL tutarında taşıt alım gideri ve 2.848.203,51 TL tutarındaki demirbaş ve hak alım giderinin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Partinin 2022 yılı kesin hesabında gösterilen 585.663.876,57 TL dönem içi gelir, 153.184.928,84 TL bir önceki yıldan devreden nakit ve alacak toplamı, 177.001.334,12 TL yılsonundaki borç toplamı olmak üzere 915.850.139,53 TL gelir genel toplamı ile 738.557.234,52 TL dönem içi gider, 28.486.137,27 TL önceki yıldan kalan borç toplamı, 148.806.767,74 TL gelecek yıla devreden nakit ve alacak toplamı olmak üzere 915.850.139,53 TL gider genel toplamının eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna 6/11/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI